

* 1899 - † 1961

El nom de Jaume Gras i Vila, advocat, antic funcionari de la Generalitat i un dels escriptors teatrals de més cultura literària i més instint escènic de la seva generació haurà passat gairebé desapercebut quan moria, pel juliol de 1961. I, no obstant, amb el pseudònim de "Feliu Aleu", havia signat i estrenat, ja passada la cinquantena, algunes ~~obres~~ comèdies de les quals dues, almenys, són obres mestres de llur gènere: "La vida d'un home" i "Les golfes". Aquest barceloní, enamorat del teatre i de la literatura en general d'ençà de la seva infantesa, amic d'escriptors i d'artistes, considerat per actors i autors, havia sabut trobar per a les seves obres originals, com per a les nombroses traduccions i adaptacions d'obres del teatre francès que haurà deixat inèdites (i que bé caldrà dur a les taules un dia o altre, si volem enriquir el nostre no pas massa ric repertori escènic) un llenguatge alhora fresc i culte, mesurat per a l'orella i per a la intel·ligència, clar i penetrant, que dóna la seva força a les dues obres esmentades. El sàinet i el melodrama, gèneres desacreditats, prenien a les seves mans, en una síntesi afortunada, una força humana i popular que arribava directament al públic de tots els estaments.

"Feliu Aleu" havia signat, ultra ~~les obres~~ "La vida d'un home" i "Les golfes", una comèdia en quatre actes, d'una gran riquesa de temes i de caràcters, "El casinet dels morts", gairebé desconeguda. Amb el pseudònim "Bernat Vernet", Jaume Gras escrivia també breus apunts de teatre d'una gran comicitat. Com a traductor, ha deixat versions perfectes de Racine, Marivaux, A. France, Giraudoux, ~~Marivaux~~ Pagnol i Anouilh. En tots aquests exercicis, duts a terme amb una tenacitat exemplar, amb respecte a l'original i la voluntat de trasbalsar-ne tot el sentit i la poesia a la nostra llengua, es revela el talent d'aquest treballador modest de la literatura catalana que es deia Jaume Gras i Vila i que pot ésser posat, en el capítol de la nostra escena, com un dels successors més legítims d'Emili Vilanova i de Santiago Rusiñol.

Rafael T A S I S .